

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ (VI)¹

(Π ί ν. 44 - 46)

Α'

Εἰς IG II² 3897

Ἡ ἐν Inscriptiones Graecae τόμ. II² ὑπ' ἀριθ. 3897 ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιγραφή ἦτο χαραγμένη ἐπὶ μεγάλης ἐπιμήκους βάσεως, ἣτις ἔχει θραυσθῆ εἰς τεμάχια. Ἐξ τούτων ἀπόκεινται εἰς τὸ E.M. καὶ φέρουν τοὺς ἀριθμοὺς Εὐρετηρίου 8632 καὶ 8632a. Τὰ τέσσαρα τούτων (I - IV ἐπὶ τοῦ σχεδιάσματος τοῦ Π ί ν. 44β) εἶχον ἤδη παλαιότερον συγκολληθῆ ἐπ' ἀλλήλων. Τὸ ἕκτον (VI = E.M. 8632a) εἶχε μὲν ἀναγνωρισθῆ ὡς ἀνήκον ἐπίσης εἰς τὴν βάσιν, δὲν ἦτο ὁμῶς γνωστὴ ἡ θέσις (Dittenberger, Kirchner), ἐξ ἧς τοῦτο εἶχεν ἀποσπασθῆ. Τὴν διαπίστωσιν, ὅτι καὶ τὸ πέμπτον (V) συνανῆκει, καὶ δὴ συγκολλᾶται ἐπὶ ταύτης, ὀφείλομεν εἰς τὸν καθηγητὴν κ. A. Raubitschek. Εἰς πραγματείαν του, δημοσιευθεῖσαν ἐν Hesperia XVIII (1949) σ. 99 ἐξ., ἀνέγνωσεν οὗτος ὀρθῶς καὶ συνεπλήρωσεν ἐπιτυχῶς τὰ κενὰ τῶν τριῶν ἐπὶ μέρους τριστίχων ἐπιγραφῶν, ἐπεχείρησε δὲ καὶ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἕκτου τεμαχίου εἰς τὴν θέσιν, ἣν τοῦτο εἶχεν ἐπὶ τῆς βάσεως. Ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τῶν τριῶν ἐπιγραφῶν ἐπὶ τῆς βάσεως σημειοῖ ἐν σελίδι 99 « The monument consisted of three statues set up on a large base which was composed of two slabs of marble. The inscriptions on the right slab. . . ».

Κατὰ τὴν προσπάθειαν ἀναπαραστάσεως τῆς βάσεως, ἵνα αὕτη καταλάβῃ τὴν θέσιν τῆς εἰς τὸ E.M., προέκυψαν ἀμφιβολίαι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν δοθεῖσαν σειρὰν εἰς τὰ τεμάχια μαρμάρου, εἰδικῶς τὴν ὑποτιθεμένην θέσιν, ἣν τὸ τεμάχιον VI κατεῖχεν ἐπὶ τῆς βάσεως. Διὰ τοῦτο συνεβουλεύθη τὸν ἔμπειρον περὶ τὰ τοιαῦτα ἀρχιτέκτονα κ. Ἰ. Τραυλόν, ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ ὁποίου ἐξεπονήθη ὑπὸ τῆς δ. Εἰρήνης Τραυλοῦ τὸ ἐν Π ί ν. 44β σχεδιάσμα. Αἱ ἀμφιβολίαι μου ἐνισχύθησαν ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὑπάρχει ἀναθύρωσις περιθέουσα ἀβαθῆ τὸρμον ἐπὶ τῆς στενῆς, καὶ πάλαι μὴ ὀρατῆς, πλευρᾶς δύο ἐκ τῶν τεμαχίων. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὰ δύο ταῦτα τεμάχια δὲν ἀρμόζουν κατὰ τὸ μέρος τοῦτο πρὸς ἀλληλα, θὰ πρέπη νὰ ὑπῆρχε καὶ ἄλλο, μὲ ἀναθύρωσιν καὶ τὸρμον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν του, παρεμβαλλόμενον μεταξὺ τῶν δύο τούτων. Ἡ ἀναθύρωσις μετὰ τὸρμου ὑπάρχει : 1) Εἰς τὸ ἀριστερὸν τοῦ τεμαχίου I (Π ί ν. 45a, δηλοῦται παρὰ Raubitschek), 2) Εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ τεμαχίου VI (Π ί ν. 45β). Τὸ τελευταῖον τοῦτο τεμάχιον ὁ Raubitschek προτάσσει τῶν λοιπῶν πέντε· θέτει δηλαδὴ τοῦτο εἰς τὸ ἄκρον ἀριστερὸν. Ἡ βάσις, ὡς ἐκ τούτου, δὲν συνέκειτο ἐκ δύο ἀλλ' ἐκ τριῶν τμημάτων ἀρμοζόντων πρὸς ἀλληλα διὰ τῆς καταλλήλου ἐπεξεργασίας.

Ὡς φαίνεται ἐπὶ τοῦ σχεδιάσματος, τὸ κατὰ τὸ μέσον τμήμα ἦτο μεγαλύτερον τῶν δύο ἄλλων, ἅτινα ἦσαν συμπληρώματα τούτου. Τὸ τεμάχιον VI ἀπετέλει τὸ ἄκρον δεξιὸν τοῦ μεσαίου τμήματος, ἐφ' οὗ εἶχε χαραχθῆ τὸ πλεῖστον τῆς ἐπιγραφῆς.

1. Ἴδὲ καὶ AE 1964, σ. 36 κ.έ.

Οὕτως, ἡ διάταξις τῶν τριῶν ἐπὶ μέρους ἐπιγραφῶν ἐπὶ τῆς βάσεως ἦτο ἡ ἐξῆς :

[ὁ Δ ἦ μ ο]ς
[Ἄ π π ι ο ν Σ ω φ]ήμιον Ἄ π π ι ο υ υ ὄν
[ἄ ρ ε τ ῆ ς ἔ ν]εκα ἀνέ[θ]ηκεν

[Λ ε]ύκιος Σ ω φ ήμιος Ἄ π [π ι ο υ υ ὄ ς]
Φ α ἰ δ ρ ο ν [Λ υ σ ι]ά [δ]ο υ Β ε [ρ ε ν ι κ ἰ δ η ν]
τὸν ἑ α υ τ [ο ὺ κ α]θηγη[τὴν ἀνέθ]ηκεν

ὁ Δ [ἦ μ ο ς]
[Λ ε ῦ]κιον Σ ω φ ήμιον Ἄ π π ι ο υ υ ὄν
[ἄ ρ ε]τῆς ἔνεκ[α ἀνέθ]ηκεν

Τὸ μήκος τῆς βάσεως δὲν εἶναι εὐκόλον νά ὀρισθῆ· ἡ ἐπιγεγραμμένη πάντως ἐπιφάνεια ταύτης θὰ ἦτο 2.39 μ. περίπου. Τὸ σφῆζόμενον ὕψος εἶναι 0.24 μ.

Ὁ ἀνδριᾶς τοῦ καθηγητοῦ Φαίδρου ἴστατο ἐν τῷ μέσῳ, ἔχων ἐκατέρωθεν αὐτοῦ τοὺς ἀνδριάντας τῶν δύο ἀδελφῶν, ἀναθήματα τοῦ δήμου Ἀθηναίων.

B'

E.M. 13181. Ἡ στήλη, ἐφ' ἧς ἡ ἐν Πί ν. 46 ἐπιγραφή, εὑρέθη² κατὰ Δεκέμβριον 1954 εἰς Λουμπάρδαν, θέσιν κειμένην κατὰ τὸ 34ον χιλιόμετρον τῆς ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σούνιον παραλιακῆς ὁδοῦ. Πρόκειται περὶ τυχαίου εὐρήματος, ὅπερ ἦλθεν εἰς φῶς κατὰ τὴν διεύρυνσιν μικρᾶς ἀγροτικῆς ὁδοῦ, περὶ τὰ 20 μέτρα δυτικῶς τοῦ φρέατος, τὸ ὁποῖον εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν περιοχὴν ὡς « Πηγᾶδι τοῦ Ἀλυκοῦ ». Εὐρίσκεται δὲ τοῦτο ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἀγροτικῆς ὁδοῦ, ἦτις ἀπὸ τῆς παραλιακῆς, καὶ ἔναντι τῆς βαλτώδους ἐκτάσεως, χωρεῖ πρὸς ΒΑ., διέρχεται πρὸ τοῦ φρέατος καὶ συναντᾶται ὀλίγα μέτρα ἐκεῖθεν μὲ τὴν ἀπὸ τῆς παραλιακῆς πρὸς Κορωπὶ ἄγουσαν ὁδόν.

Εἶναι ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ὕψους 0.83 μ., πλάτους ἄνω μὲν 0.385 κάτω δὲ 0.41 καὶ πάχους 0.19. Ἡ ὀπισθία καὶ ἡ ἄνω πλευρὰ ἔχουν ἀπλῶς πελεκηθῆ, ἐνῶ ἡ κατενώπιον καὶ αἱ πλάγαι ἐλειάνθησαν ἐπιμελῶς. Ἡ ἄνω πλευρὰ, αἱ πλάγαι καὶ ἡ προσθία φέρουν, κυρίως εἰς τὸ ἄνω τοῦ ὕψους των, βαθεῖας διαβρώσεις, ὡς καὶ ἄμβλυνσιν τῶν ἄκμῶν τῶν γωνιῶν, εἰς ἃς ὀφείλεται ἡ καταστροφὴ τῶν κατὰ τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς στήλης γραμμάτων. Αἱ βλάβαι αὗται ἔχουν προξενηθῆ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῆς θαλάσσης, πρὸς ἣν θὰ ἦτο ἐστραμμένη ἡ στήλη. Τοῦτο δέ, ἵνα εἶναι ὀρατὴ ἡ ἐπιγραφή ἐκ τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ, ἦτις, καὶ μέχρι τοῦ 1954 ἀκόμη, ἀπὸ Ἀναγυροῦντος, κατήρχετο ἐκ τῶν ὕψωμάτων διὰ τῆς χαράδρας πρὸς τὸν ὄρμον τῆς Λουμπάρδας, εἰς ὀλίγων μέτρων ἀπόστασιν ἐκεῖθεν.

Σύγκειται δὲ ἡ ἐπιγραφή ἐκ 12 στίχων, ἦτοι :

..... Θ . Ε Ν
... Φ . . Ι Κ Α Ι Α
... μ Π [υ] θ ῶ θ ε ν [τ] ε λ ἔ ν δ ἔ ὀ β ο λ ὀ [ν τ] -
[ὀ ς] π ἰ ν ο ν τ α ς τ ὀ Ἀ λ υ κ ὀ τ ὀ ἐ ν ι [α υ] -

2. Ἐκομίσθη εἰς τὸ Ἐπιγραφικὸν Μουσεῖον ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ἰ. Παπαδημητρίου, Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Ἀττικῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

- 5 [τ]ο̄ ἐκάστο̄ ε̄ [ς] τὰ ἱερά τῆσι Νύμ[φ]-
[ε]σι δστις δ' ἄν μὴ καταθῆι τὸν δ[β]-
[ο]λὸν μὴ πινέτω τὸ Ἄλυκο̄ εἰάν δέ
[τ]ις βιαζόμενος πίνῃ, ἀποτίν-
[ε]ν πέντε δραχμάς· εἰάν τις φέρῃ-
10 [ι] ἢ ἄγῃ το̄ ὕδατος, μὴ καταθεῖς δ-
βολὸν τὸ ἀμφορέ[ως ἐ]κάστο̄, ὀφε-
λέτω [ῥ] ἱεράς τα[ῖς] Νύμφαις

Ἡ διάταξις τῶν γραμμάτων ἐπὶ τῆς στήλης εἶναι στοιχηδόν. Ἐκαστος τῶν στίχων περιέχει ἀνά 24 γράμματα, πλὴν τοῦ τελευταίου, ὡς καὶ τοῦ βου, ὅστις ἔχει 25, ἀφοῦ ὁ χαρακτήρας παρέλειψε γράμμα, τὸ ὁποῖον ἐχάραξεν ἐν συνεχείᾳ ἄνωθεν τῶν ἄλλων καὶ μικρότερον τούτων.

Ἡ ἐπιγραφή προέρχεται ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ τέλους τοῦ Ε' ἢ κάλλιον τῶν ἀρχῶν τοῦ Δ' π.Χ. αἰῶνος. Ὑπὲρ τῆς τοιαύτης χρονολογήσεως συνηγοροῦν αἱ μορφαὶ τῶν γραμμάτων, ὁμοίαι πρὸς τὰ ἐπὶ ἄλλων συγχρόνων ἐπιγραφῶν, ὡς καὶ παλαιότεροι φθολογολογικοὶ τύποι ἐν χρήσει ἀκόμη κατὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ Δ' π.Χ. αἰῶνος, οἷοι Ο ἀντί ου, Ε ἀντί ει, ἀλλὰ καὶ τῆσι Νύμ[φ/ε]σι παρά τὸ τα[ῖς] Νύμφαις. Ἀπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ἐλλείπει παντελῶς τὸ δασύ [Ἠ] πνεῦμα (ἱερός, ὅστις, ἕκαστος, Ἀλυκός - ἰδὲ ἄλυκος, ἄλυκίς κ.τ.δ.).

Ἐκ τῶν δύο πρώτων στίχων σφύζονται γράμματα μόνον κατ' ἀποστάσεις ἢ ἴχνη γραμμάτων μὴ ἐπιτρέποντα ἀσφαλεῖς συμπληρώσεις λέξεων.

Ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ 3ου στίχου λέξις Π[υ]θῶθεν (ἢ πρώτη πλήρως ἀναγινωσκομένη λέξις) ἄγει πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι εἰς τοὺς προηγηθέντας τῆς στήσεως τῆς στήλης χρόνους εἶχον ἀναφυῆ ἔριδες καὶ ἀμφισβητήσεις διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ φρέατος, πιθανῶς παρ' ἀτόμου εἰς τὸ κτῆμα τοῦ ὁποίου ἦτο τοῦτο. Ἡ ὑδροληψία ρυθμίζεται τοῦ λοιποῦ ἄνωθεν. Εἰς τοὺς μὴ συμμορφουμένους πρὸς τὸ δελφικὸν πρόσταγμα θὰ ἐπιβάλλωνται χρηματικαὶ ποιναὶ καὶ τὰ πρόστιμα ταῦτα θὰ κατατίθενται εἰς τὸ ταμεῖον τῶν Νυμφῶν, ὡς πρόσοδος τούτου³.

Χρῆσις τοῦ φρέατος θὰ γίνεται τοῦ λοιποῦ ὑπὸ ὄρους, τόσον διὰ τοὺς πίνοντας μόνον ἐκ τούτου, ὅσον καὶ διὰ τοὺς λαμβάνοντας ὕδωρ ἐκ τούτου δι' ἄλλας χρείας, ἦτοι :

I. Ὅσοι πίνουν ἀπὸ τὸ ὕδωρ τοῦ Ἄλυκοῦ νὰ πληρώνουν ὄβολὸν δι' ἕκαστον ἔτος. Τὰ οὕτως εἰσπραττόμενα χρήματα θὰ κατατίθενται εἰς τὰ ἱερά τῶν Νυμφῶν.

II. Ὅστις δέν καταθέσῃ τὸν ὄβολὸν νὰ μὴ πίνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ Ἄλυκοῦ.

III. Ἐάν τις πίνῃ χρησιμοποιοῦν βίαν (ἀρνούμενος νὰ καταβάλλῃ τὸν ὄβολὸν) νὰ ὑπόκειται εἰς πρόστιμον πέντε δραχμῶν (τὸ 30πλάσιον). Ὁ ὄρος οὗτος ἀφορᾷ προφανῶς εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν, πιθανῶς ἀπαιτητοῦ κυριότητος τοῦ φρέατος.

IV. Ἐάν τις μεταφέρῃ (κομίζων εἰς δοχεῖα ἢ δι' ἀγωγῶν) ὕδωρ ἐκεῖθεν, χωρὶς νὰ καταθέσῃ ὄβολὸν διὰ τὸ περιεχόμενον ἐκάστου ἀμφορέως, νὰ ὀφείλῃ πενήτηκοντα δραχμάς. Καὶ τὸ πρόστιμον τοῦτο, ἱερά πρόσοδος, θὰ κατατίθεται εἰς τὸ ταμεῖον τῶν Νυμφῶν.

3. OCIS 483 στίχ. 184 ἐξ. (ἐκ Περγάμου) “ τῶι βουλομένωι ἐπίληψις τῶν κακουργούντων περὶ τὰς κρήνας μερίζεσθω τοῦ γεινομένου ἐξ αὐτῶν διαφόρου τὸ ἡμισυ, τὰ δὲ λοιπὰ κατατασέσθω εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ τῶν Νυμφῶν ἱεροῦ ”.

Ὁ τελευταῖος τῶν ὄρων ἀφορᾷ πιθανῶς εἰς ἄρδευσιν ἐγγύς που εὕρισκομένων κη-
παρίων. Τὸ ἄγω, ὅταν συνοδεύη τὴν λέξιν ὕδωρ, δηλοῖ μεταφορὰν τούτου δι' ἀγωγῶν.
Θὰ εἶναι ἄλλως δύσκολον νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι οἱ διψῶντες μετέβαινον ἐκάστοτε, ἡμέ-
ρας τε καὶ νυκτός, εἰς τὸ φρέαρ διὰ νὰ πῶσιν, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἐπετρέπετο νὰ λαμβάνωσι
μεθ' ἑαυτῶν ὕδωρ εἰς τὰς ἀγροικίας ἢ τὰ πλοιαρία τῶν. Ὡς πρὸς τὴν στίξιν ἐν τῷ 11ῳ
στίχῳ : Τὸ κόμμα θὰ πρέπη νὰ τεθῆ ὄχι μετὰ τὴν πρώτην ἀλλὰ μετὰ τὴν τετάρτην λέ-
ξιν, ὁ δὲ ὄρος θὰ νοηθῆ ὡς : Τὸ ὕδωρ τὸ λαμβανόμενον πρὸς ἄρδευσιν ἀπομετρεῖται κατ'
ἀμφορεῖς (ὡς σήμερον κατὰ κυβικά). Δι' ἐκάστην τοιαύτην ποσότητα ὕδατος τὸ τέλος
εἶναι ὀβολός· ἐὰν δὲν καταβληθῆ ὁὔτος, ὁ παραβάτης ὑπόκειται εἰς πρόστιμον πολλα-
πλασιαζομένου τοῦ καθωρισμένου τέλους ἐπὶ 300.

Αἱ εἰσπράξεις τοῦ τέλους ἀπὸ τοὺς πίνοντας, ὡς καὶ τῶν προστίμων ἀπὸ τοὺς πα-
ραβάτας τῶν ὄρων, ἐλέγχουν ὀργανωμένην ὑπηρεσίαν ἱερατείου.

Στίχ. 5. ἐ[ς] τὰ ἱερά. Ἡ σύνταξις κατὰ πληθυντικὸν ἀφορᾷ βεβαίως εἰς περισ-
σότερα τοῦ ἐνός ἱερά. Ἐν θὰ πρέπη ἴσως νὰ ἀναζητηθῆ εἰς τὴν ἐγγύς τοῦ φρέατος χα-
ράδραν, φυσικὴν θέσιν λατρείας τῶν Νυμφῶν, ἄλλο ἴσως εἰς τὸ μέρος ἔνθα εὐρέθη ἡ
ἐπιγραφή. Ἐνδέχεται ἐν τούτοις περὶ τὸ φρέαρ νὰ ὑπῆρχεν ἐν μόνον ἱερόν, παράρ-
τημα ἐκείνου ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ καλουμένῳ τοῦ « Νυμφολήπτου » (I G I² 778 - 800 :
Solders, Ausserstädt. Kulte σ. 60). Νὰ πρόκειται μήπως περὶ λατρείας νῦν τὸ πρῶ-
τον καθιερωμένης ἐκεῖ, προικοδοτουμένης μὲ τὸ ἔσοδον τοῦτο ; Εἰσαγωγῆ λατρείας
ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν εἶναι γνωσταὶ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα (ἢ πρόσφατος ἀκόμη τοῦ
' Ἀσκληπιοῦ), καὶ τὸ Π[υ]θῶθεν ὑποβάλλει τὴν σκέψιν διὰ κατὰ περισσώτερον ἀπ'
δ,τι ἀναφέρω ἀνωτέρω.

Ἡ διατήρησις τῆς παλαιᾶς ὀνομασίας τοῦ ὕδατος, ὡς καὶ ἡ ἐνεπίγραφος στήλη δὲν
εἶναι τὰ μόνα κατάλοιπα ἐκ τῆς ἀρχαιότητος εἰς τὸ μέρος τοῦτο. Εἰς τὸ σημεῖον, εἰς δ'
εὐρέθη ἡ στήλη, μὲ τὴν ἐπιγεγραμμένην πλευρὰν πρὸς τὰ κάτω, ἀνεφάνησαν, κατὰ τὰς
μνησθείσας διευρυντικὰς τῆς ὁδοῦ ἐργασίας, τοῖχοι ἀρχαίων κτισμάτων. Περαιτέρω ἔρευ-
να ἡ μελέτη τούτων δὲν ἔγινε, ἵνα διαπιστωθῆ, ἐὰν ταῦτα ἀνήκουν εἰς ἱερόν ἢ ἄλλου
εἶδους κτήριον.

Εἶναι δὲ τὸ πηγᾶδι τοῦ Ἄλυκοῦ τὸ μοναδικὸν φρέαρ εἰς τὸ ΝΔ. τμήμα τῆς κοι-
λάδος τῆς Λουμπάρδας. Εἰς ταύτην ὑπάρχουν δύο εἰσέτι : α) ἐν κατὰ τὸ βόρειον τμήμα
τῆς ἐγγύς εἰς τὰ « Ὑψηλά Πεῦκα » μὲ ἀφθονώτερον ὕδωρ, β) ἄλλο ἀνατολικώτερον
τοῦ Ἄλυκοῦ εἰς θέσιν « Μετόχι ». Κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐντοπίων, ἂν ὑπῆρχε καὶ ἄλλο
ἔπρεπε νὰ τὸ γνωρίζουν.

Δὲν διετηρήθη δὲ μόνον ἡ ὀνομασία, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν, ὡς ἦτο φυσικόν,
καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ φρέατος. Οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰς πέριξ ἀγροικίας, ὡς καὶ οἱ
ποιούμενοι χρῆσιν τοῦ λιμένος, ὑδρεύονται καὶ σήμερον ἔτι ἐκεῖθεν. Ὅταν πνέη βό-
ρειος ἄνεμος, τὸ ὕδωρ δὲν διαφέρει κατὰ τὴν γεῦσιν τοῦ συνήθους, ὅταν ἀντιθέτως ὁ
ἄνεμος εἶναι νότιος, τοῦτο προσλαμβάνει ὑφάλμυρον γεῦσιν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἀκτὴ
ἠπλοῦτο παλαιότερον ἐγγύτερον πῶς πρὸς τὸ φρέαρ καὶ ὅτι ἡ νῦν διαχωρίζουσα ταύτην
ἀπὸ τοῦ φρέατος λωρὶς ἐδάφους, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, ἐσχηματίσθη ἀπὸ προσχώσεις,
μαλακὰ χῶματα. Ὑφάλμυρον φαίνεται ὅτι ἦτο καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὸ ὕδωρ, ὡς
τοῦτο δηλοῖ ἡ ἐτυμολογία του· θὰ ὀνομάσθη οὕτω πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο
γλυκέος ὕδατος φρέατα.

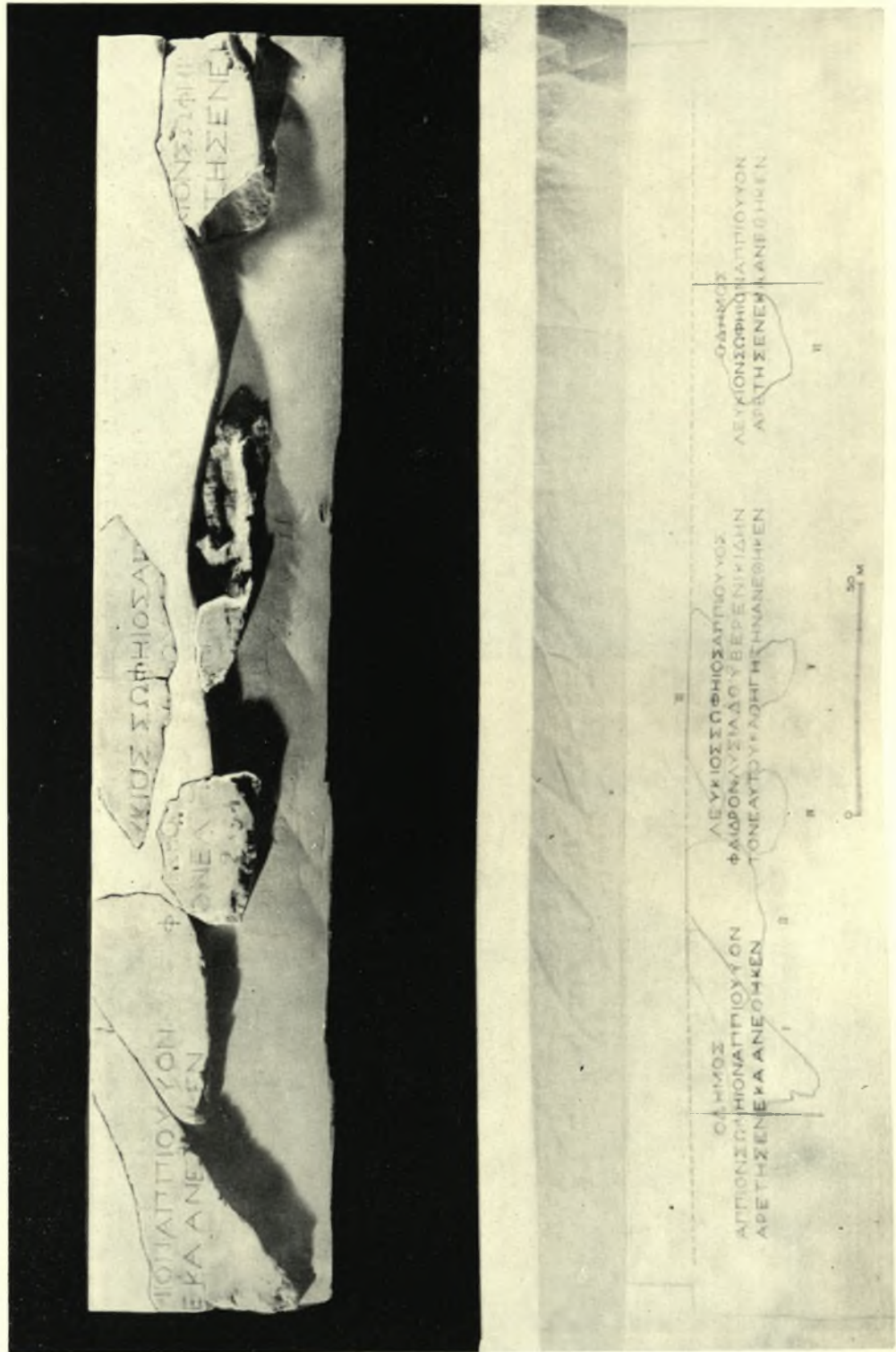
Διὰ τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὐρέθη ἡ στήλη, δέχονται ὅτι αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τὴν
ἐδαφικὴν περιοχὴν τοῦ δήμου « Λαμπραῖ ». Ἡ κρατοῦσα γνώμη (Eliot, Coastal

Demes, σ. 47 ἐξ.) εἶναι, ὅτι ἡ κοιλάς τῆς Λουμπάρδας ἀπετέλει τμήμα τῶν παράλων Λαμπτρῶν, ὅτι ἐπὶ πλέον αἱ οἰκῆσεις τῶν παραλίων Λαμπτρέων ἦσαν εἰς τὸ « Κίτση ». Βεβαίως σφύζονται ἐρείπια οἰκισμοῦ ἐκεῖ, ὡς καὶ εἰς τὸ γειτονικὸν « Θίτη », ὥστε ὁ ἐντοπισμὸς ἐκεῖ δήμου, περιλαμβάνοντος τὰ περὶ τὸν λόφον τοῦ Θίτη καλλιεργήσιμα ἐδάφη, νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πράγματα. Ἐρωτᾶται ὁμοίως, ἐὰν εἰς δῆμον ἔχοντα ἐκεῖ τὰς οἰκῆσεις του προσεκτῶντο καὶ τὰ ἐδάφη τῆς κοιλάδος τῆς Λουμπάρδας, ἐὰν δηλαδὴ δῆμος τοῦ ὁποῖου τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ καλλιεργήσιμου ἐδάφους ἀπλοῦται πρὸς τὴν θάλασσαν, μὲ ἀσφαλέστατον μάλιστα φυσικὸν λιμένα, εἶχε τὰς οἰκῆσεις του τόσο μακρὰν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἄλλ' ἡ κοιλάς τῆς Λουμπάρδας ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν μονάδα ἐδάφους περιβαλλομένην ὑπὸ λόφων καὶ ὑψωμάτων μὲ στενὴν σχετικῶς δίοδον πρὸς τὴν ἐνδοχώραν, ἐφ' ὅσον δὲ ὑπάρχει ἐν τῇ κοιλάδι ἀρχαῖος συνοικισμὸς (Ε ἐπὶ τοῦ χάρτου Fig. 4 τοῦ Eliot) μὲ φρέαρ ἀφθόνου ὕδατος καὶ ἐκτεταμένον νεκροταφεῖον εἰς θέσιν « Ὑψηλὰ Πεῦκα »⁴, δὲν ἀποκλείεται εἰς τὸ μέρος τοῦτο νὰ κατῴκουν οἱ παράλιοι Λαμπτρεῖς⁵, εἰς δὲ τὸ Θίτη - Κίτση νὰ ἦτο ἄλλος δῆμος, ὡς ὑπέθεσαν αἱ παλαιότεροι ἐρευνηταὶ τῆς ἀττικῆς τοπογραφίας.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ Θ. ΜΙΤΣΟΣ

4. Ὡς διεπίστωσα κατὰ προσφάτους διελεύσεις μου ἐκεῖθεν.

5. Ἡ στήλη μὲ τὸ ψήφισμα τῶν Λαμπτρέων ἐν IG II² 1204 εἶναι μικρὰ καὶ εὐμετακόμιστος. Πλὴν τούτου πρόκειται περὶ προσκλήσεως δι' ἀγορᾶς, ὡς δὲ συνήθως αἱ πληροφορίες τοῦ πωλήσαντος περὶ τοῦ τόπου ἐδρέσεως τοῦ ἀρχαίου σπανίως ἀληθεύουν. Ὁρθῶς κατὰ ταῦτα ὁ Eliot, ἔ.ἀ. σ. 52, χαρακτηρίζει ταῦτα ὡς «a little ambiguous».

Ἐπιγραφικὸν Μουσεῖον: α. Ἡ βᾶσις, ἐφ' ἧς ἡ ἐπιγραφή ἐν IG II² 3897, β. Σχεδιάσμα τῆς βᾶσεως ὑπὸ Εἰρ. Τραυλοῦ

Μ. ΜΙΤΣΟΣ

Ἐπιγραφικὸν Μουσαεῖον: α. Ἀριστερὸν τοῦ τεμαχίου μαρμάρου I τῆς ἐπιγραφῆς ἐν IG II² 3897,
β. Δεξιὸν τοῦ τεμαχίου μαρμάρου VI τῆς ἐπιγραφῆς ἐν IG II² 3897

Μ. ΜΙΤΣΟΣ

